

เทคโนโลยี...เกษตร

เรื่อง : อัจฉรา สุขสมบูรณ์
ภาพ : พงษ์เพชร วงศ์โสภณ
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

มะเดื่อฝรั่ง (Fig)

พืชเศรษฐกิจมาแรงของ ณ ครยก

หากพูดถึง “มะเดื่อฝรั่ง”

หรือ ฟิก (Fig) ในเวลานี้ถือว่าเป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมจากเกษตรกรจังหวัดนครนายก “ลูกฟิก” มีหน้าตาและรสชาติเป็นอย่างไร หลายท่านอาจจะยังไม่รู้จักหรือคุ้นหู ดังนั้น วารสารส่งเสริมการเกษตร ฉบับนี้ จึงไม่รอช้าที่จะหาคำตอบ ทางเราได้ติดต่อประสานงานไปยังสำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ซึ่งมอบหมายให้ **คุณอนุชิต ผลสวัสดิ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ** ประสานกับ เจ้าของพื้นที่ คือ **คุณวิเชียร พูลสวัสดิ์ เกษตรอำเภอบางพลี** ไปทำความรู้จักกับผลไม้ชนิดนี้กัน...

เป้าหมายพื้นที่เราเดินทางไปที่ **ตำบลท่าเรือ อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก** ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณประโยชน์และอนาคตเตรียมจัดทำเป็นศูนย์เรียนรู้ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาบูรณาการการทำงานช่วยเหลือเกษตรกรร่วมกัน โดยที่นี่มีการปลูกมะเดื่อฝรั่งไว้ในวงบ่อซีเมนต์ภายใต้โรงเรือนขนาด 6 x 32 เมตร จำนวน 5 โรงเรือน ใน 1 โรงเรือน มีการปลูกต้นมะเดื่อฝรั่งไว้ราว 120 ต้น

คุณสิทธิชัย อิ่มจิต (พี่โก้) รองประธานของกลุ่มเกษตรกร และเป็นผู้ดูแลศูนย์เรียนรู้ฯ ตำบลท่าเรือแห่งนี้ เล่าให้ฟังว่า มะเดื่อฝรั่ง เริ่มเข้ามาที่จังหวัดนครนายกเป็นครั้งแรกเมื่อประมาณปี 2555 โดย **ดร.สุรชัย ศรีสารคาม อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก** เป็นผู้นำพันธุ์ไม้ผลชนิดนี้จากสถานีเกษตรหลวงปางดะ จังหวัดเชียงใหม่ มาส่งเสริมให้เกษตรกรที่ตำบลท่าเรือ อำเภอบางพลี ทดลองปลูกเป็นแห่งแรก เพื่อให้จังหวัดนครนายกมีผลไม้ชนิดอื่นเป็นพืชตัวใหม่ นอกเหนือจากมะพร้าว และมะยงชิดซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายแล้ว จนกระทั่งปัจจุบันมีการขยายผลการปลูกมะเดื่อฝรั่งไปยังพื้นที่อำเภอต่าง ๆ ของจังหวัด ทั้งอำเภอเมือง อำเภอบ้านนา อำเภอองครักษ์ โดยเฉพาะที่อำเภอบางพลีขณะนี้เกือบทุกตำบลที่ปลูกมะเดื่อฝรั่ง หรือ ลูกฟิก ถึง 43 โรงเรือน

สำหรับประเทศไทยมีการนำมะเดื่อฝรั่งมาทดสอบปลูกเมื่อประมาณ 25 ปีที่แล้ว โดยความร่วมมือของ 2 หน่วยงานคือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมูลนิธิโครงการหลวง มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการปลูกพืชที่สร้างรายได้ให้กับชาวไทยภูเขา แทนการปลูกฝิ่นพืชผิดกฎหมาย โดยมีการนำพันธุ์มะเดื่อฝรั่งเข้ามาจากประเทศญี่ปุ่น 5 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์คาโดต้า ลิซ่า ชูก้า ดรอพินส์ และบราว เทอร์รี่ เพื่อขยายพันธุ์ ทำการศึกษาวิจัยทดสอบการปลูกมะเดื่อฝรั่งทั้งในโรงเรือนและนอกโรงเรือน

คุณวิเชียร พูลสวัสดิ์
เกษตรอำเภอบางพลี

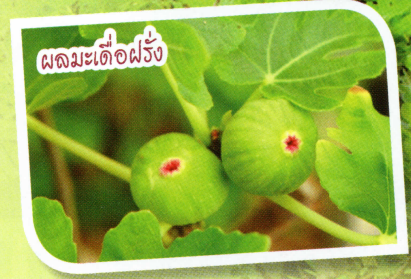
คุณสิทธิชัย อิ่มจิต (พี่โก้)
รองประธานของกลุ่มเกษตรกร

มะเดื่อฝรั่งเป็นพืชที่กิ่งร้อน ตระกูลเดียวกับหม่อน ชอบแสงแดดจัด ผิวจะมีสีเหลืองทอง เมื่อสุกรอบเนื้อในสีเหลืองอำพัน ส่วนเมล็ดจะเล็กสีกรูบกรอบทานได้ทั้งผลสดและนำไปอบแห้ง รสชาติดี ไม่หวานมากในประเทศไทย มะเดื่อฝรั่ง ยังไม่ได้รับความนิยมปลูกกันมากเพราะมีคนนิยมกันน้อย ทั้ง ๆ ที่สามารถปลูกได้ดีในบ้านเรา เพราะมะเดื่อฝรั่งชอบอากาศร้อน ยิ่งถ้าปลูกในโรงเรือนด้วยแล้วจะทำให้ได้ผลผลิตดี เพราะป้องกันการรบกวนของโรคและแมลงที่สำคัญต้นมะเดื่ออยู่ยืนหลายสิบปีอีกด้วย

คุณวิเชียร พูลสวัสดิ์ เกษตรอำเภอบางพลี กล่าวว่า การที่เกษตรกรนิยมปลูกมะเดื่อฝรั่งจนกระทั่งตอนนี้อาจเรียกได้ว่ากลายเป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่

ของจังหวัดนครนายกไปแล้ว เพราะกระแสความเชื่อและความนิยมของผู้บริโภคที่ว่าเป็นผลไม้ศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้า สรรพคุณเยอะมีไฟเบอร์และให้พลังงานสูง รวมทั้งอุดมไปด้วยวิตามิน และแร่ธาตุ กำลังได้รับความสนใจในกลุ่มผู้รักสุขภาพทั่วโลก หลังผลการวิจัยระบุเป็นผลไม้ให้คุณค่าทางอาหารสูงติดอันดับ 1 ใน 10 ของผลไม้เพื่อสุขภาพ โดยเป็นผลไม้ที่ป้องกันโรคต่าง ๆ ได้เหมาะสำหรับผู้ที่ป่วยเป็นโรคเบาหวาน รับประทานเนื่องจากมีปริมาณน้ำตาลไม่สูงนัก ใบมะเดื่อฝรั่งสามารถนำมาหั่นตากแห้งทำเป็นชาชงดื่มได้หอมชื่นใจ ราคาจำหน่ายค่อนข้างสูง หากเป็นผลสดจำหน่ายก็โลกรัมละ 200 - 300 บาท แต่ถ้านำมาอบแห้งราคาจำหน่ายก็โลกรัมละ 800 - 1,000 บาท และ

ส่วนวิธีการปลูกได้รับความรู้และคำแนะนำจากสำนักงานเกษตรอำเภอปากพลี โดยปลูกในโรงเรือนจะให้ผลดีกว่าการปลูกนอกโรงเรือน เนื่องจากการปลูกนอกโรงเรือนจะมีสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงมากเสี่ยงต่อโรคพืชและแมลงศัตรูพืช นอกจากนี้ มะเดื่อฝรั่งไม่ชอบน้ำฝน หากโดนฝนมักจะทำให้เกิดเชื้อรา เช่น ราแป้งและราสนิมที่ใบ โรคโคนเน่า การปลูกในโรงเรือนจะช่วยควบคุมได้ดีกว่าแบบโล่งแจ้ง รวมถึงช่วยป้องกันแมลงได้ดี และสามารถนำมาปลูกในระบบปลอดสารพิษได้ เพราะศัตรูที่สำคัญมีเพียงมดและนกเท่านั้น อีกปัญหา คือ แมลงวันทอง จะใช้วิธีการท่อนผลในช่วงที่ผลเริ่มเข้าสีเพียง 2 - 3 วัน ส่วนการให้น้ำจะใช้ระบบสปริงเกอร์รดน้ำเช้าและเย็น

ขุยมะพร้าวครึ่งกระสอบ มูลวัว ส่วนผสมคลุกเคล้ากัน แล้วจึงนำต้นมะเดื่อลงปลูกเมื่อปลูกไปได้ประมาณ 2 - 3 สัปดาห์จึงโรยด้วยมูลวัวรอบ ๆ ทรงพุ่ม ส่วนปุ๋ยเคมีจะใส่ตามความจำเป็น ซึ่งจะใส่สูตรเสมอ 15 - 15 - 15 เมื่อปลูกครั้งแรก หลังจากนั้นจะใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือมูลวัวเท่านั้น

ขณะนี้ให้สมาชิกเกษตรกรในศูนย์ฯ ขยายพันธุ์กิ่งตอนมะเดื่อฝรั่ง เพราะมีลูกค้าสนใจสั่งซื้อจำนวนมาก จนผลิตแทบไม่ทัน โดยจัดการดูแลต้นมะเดื่อและทำการตอนกิ่งส่งขายสร้างรายได้ หากเป็นกิ่งตอนจำหน่ายราคาต้นละ 200 บาท แต่ถ้าใส่กระถางอนุบาลแล้ว จำหน่ายราคาต้นละ 250 บาท ทั้งนี้ ราคาขึ้นอยู่กับขนาดของต้นด้วย ลูกค้าที่สนใจส่วนใหญ่อยู่ทางภาคใต้ มีทั้งจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และประเทศมาเลเซีย ก็สนใจมาศึกษาดูงาน สั่งซื้อไปปลูกเป็นจำนวนมาก อาจเป็นเพราะสภาพอากาศอยู่ในเขตร้อนชื้นทำให้ “มะเดื่อฝรั่ง” หรือ “ลูกฟิก” เจริญเติบโตได้ดี ที่สำคัญเป็นผลไม้ที่มีความเชื่อทางศาสนาด้วยว่าเป็นผลไม้ศักดิ์สิทธิ์ รับประทานแล้วให้พลังงานสูง บางรายบอกว่าจะรับประทานดีกว่าอินทผลัมชะอิก

ยังสามารถนำมาใช้ทำขนมได้อีกสารพัด อาทิ พาย แยม อบแห้ง ผลไม้กวน พุดดิ้งเค้ก ไอศกรีม ใส่ขนมแทนลูกเกด เป็นต้น พี่โก๋บอกว่า ข้อดีของมะเดื่อฝรั่ง คือ เป็นผลไม้ที่ให้ผลผลิตเร็วปกติแล้วกิ่งพันธุ์มะเดื่อฝรั่งที่มีการซื้อ - ขายกันในปัจจุบันจะเป็นประเภทกิ่งตอน ราคาอยู่ที่กิ่งละ 300 - 500 บาท เมื่อนำต้นมะเดื่อกิ่งตอนมาปลูกกลางแจ้งหรือบางสายพันธุ์ปลูกในวงบ่อซีเมนต์ได้ จะให้ผลผลิตเมื่อต้นมีอายุเพียง 5 - 6 เดือนหลังจากการปลูกลงดิน สำหรับการปลูกไม้ค้อยพบปัญหาเรื่องไม่ออกดอกติดผล หากมีการคัดเลือกสายพันธุ์ดี โดยที่ศูนย์ฯ จะนิยมปลูกพันธุ์หลักคือ พันธุ์ญี่ปุ่น เพราะปลูกง่าย ให้ผลผลิตเร็ว และมีการศึกษาจากโครงการหลวงยืนยันแล้วว่าเหมาะสมกับการปลูกในสภาพแวดล้อมประเทศไทย อีกทั้งรสชาติของพันธุ์ญี่ปุ่นหวานกรอบ อร่อยกว่า นอกจากนี้ก็จะมีพันธุ์อื่น ๆ ที่ปลูกในโรงเรือนด้วย เช่น บราวน์ตุรกี, ไวท์ จีนัว และออสเตรเลีย เพื่อให้เกษตรกรและลูกค้าที่สนใจนำไปขยายพันธุ์

การปลูกมะเดื่อฝรั่งของที่นี่จะปลูกในวงบ่อซีเมนต์เพื่อความสะดวกในการจัดการและบริหารพื้นที่การปลูกให้เหมาะสม โดยหลังจากขยายพันธุ์ด้วยวิธีตอนกิ่งจนมีรากขึ้นเต็มแล้ว จะย้ายลงกระถางเพื่ออนุบาลต้น โดยมีวัสดุ คือ กาบมะพร้าวสับ 1 ส่วน และขุยมะพร้าว 2 ส่วน ไม่ต้องใส่ปุ๋ย รอให้รากเดินเต็มกระถาง จึงย้ายปลูกลงบ่อขนาด 80 เซนติเมตร ไม่ต้องรองพื้น เนื่องจากมะเดื่อฝรั่งเป็นพืชที่มีอายุยืน เมื่อรากเดินวงบ่อแล้ว รากใหญ่จะแทงลงไปดินเพื่อหาอาหาร หากรองพื้นจะทำให้การเจริญเติบโตหยุดชะงักได้ โดยในวงบ่อจะเตรียมวัสดุปลูกประกอบไปด้วย กาบมะพร้าวสับ 1 กระสอบ

สำหรับราคาจำหน่ายก็โลกรัมละ 200 - 300 บาท ถือว่าสูงมาก ทำให้คาดว่าในอนาคต “มะเดื่อฝรั่ง” หรือ “Fig” พืชแปลกและหายากชนิดนี้ จะเป็นพืชเศรษฐกิจมาแรงอีกหนึ่งชนิดที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรของ ณ ครยก และประเทศไทย ได้เป็นอย่างดี สนใจศึกษาดูงานหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม ประสานงานได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก หรือ ติดต่อที่คุณวิเชียร พูลสวัสดิ์ เกษตรอำเภอปากพลี โทร. 08 7221 5661 และ โทร. 09 2247 2633...